

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
HIGHER STATE EDUCATIONAL ESTABLISHMENT OF UKRAINE**

"BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY"

Індексований у міжнародних наукометрических базах:

Academy (Google Scholar)
Ukrainian Research&Academy Network
(URAN)
Academic Resource Index Research Bib

Index Copernicus International
Scientific Indexing Services
Включений до Ulrichsweb™ Global Serials
Directory

**KLINICHNA TA
EKSPERIMENTAL'NA
PATOLOGIYA**

**CLINICAL & EXPERIMENTAL
PATHOLOGY**

T. XVI, № 3 (61), 2017

**Щоквартальний український
науково- медичний журнал.
Заснований у квітні 2002 року**

**Свідоцтво про державну реєстрацію
Серія КВ №6032 від 05.04.2002 р.**

Засновник і видавець: Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Головний редактор
Т. М. Бойчук

Редакційна колегія:

Булик Р.Є.
Власик Л. І.
Денисенко О. І.
Іващук О. І.
Ілашук Т.О.
Колоскова О. К.
Коновчук В. М.
Масікевич Ю. Г.
Пашковський В. М.
Полянський І. Ю.
Сорокман Т. В.
Ткачук С. С.
Федів О. І.

Перший заступник головного редактора
В. Ф. Мислицький

Відповідальні секретарі:
С. С. Дайнека
О. С Хухліна

Секретар
Г. М. Лапа

Наукові редактори випуску:
д. мед. н., проф Власик Л. І.
д. мед. н., проф. Ілашук Т.О.
д. мед. н., проф. Ткачук С. С.

Адреса редакції: 58002, Чернівці, пл. Театральна, 2, видавничий відділ БДМУ.

Тел./факс: (0372) 553754. **E-mail** myslytsky@gmail.com vfmyslickij@bsmu.edu.ua

Повнотекстова версія журналу представлена на сайті <http://www.bsmu.edu.ua/files/KEP/>

Електронні копії опублікованих статей передаються до **Національної бібліотеки**

ім. В.В.Вернадського для вільного доступу в режимі on-line.

Реферати статей публікуються в "**Українському реферативному журналі**", серія "Медицина"

Редакційна рада:

проф. А.В. Абрамов (Запоріжжя, Україна); акад. РАН, проф. І.Г. Акмаєв (Москва, Російська Федерація); проф. Е.М. Алієва (Баку, Азербайджан); проф. А.І. Березнякова (Харків, Україна); проф. В.В. Братусь (Київ, Україна); проф. Т.М. Досаєв (Алмати, Республіка Казахстан); чл.-кор. НАН України, проф. В.М. Єльський (Донецьк, Україна); проф. І.М. Катеренюк (Кишинів, Республіка Молдова); проф. Ю.М. Колесник (Запоріжжя, Україна); акад. АН ВШ України, проф. С.С. Костишин; проф. М. В. Кришталь (Київ, Україна); чл.-кор. АМН України, проф. В.А.Міхньов (Київ, Україна); чл.-кор. НАМН України, проф. М.Г. Проданчук; акад.АМН, чл.-кор. НАН України, О.Г.Резніков (Київ, Україна); чл.-кор. НАН України, проф. В.Ф.Сагач (Київ, Україна); чл.-кор. НАН України, проф. Р.С.Стойка (Львів, Україна); акад. НАМН, чл.-кор. НАН України М.Д. Тронько; проф. В. В. Чоп'як (Львів, Україна); проф. В.О. Шидловський (Тернопіль, Україна); проф. Шумаков В. О. (Київ, Україна).

Наказом Міністерства освіти і науки України від 06.11.2014 р., № 1279 журнал "Клінічна та експериментальна патологія" включено до переліку наукових фахових видань України

Рекомендовано до друку та поширення через Інтернет рішенням вченої ради вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет (протокол № 1 від 29.08.2017 р.)

Матеріали друкуються українською, російською та англійською мовами

**Комп'ютерний набір і верстка -
М.П. Мотрук
Наукове редактування - редакції**

Рукописи рецензуються. Редколегія залишає за собою право редактування.

Редактування англійського тексту - Г. М. Лапи

Передрук можливий за письмової згоди редколегії.

Коректор - І.В. Зінченко

**Група технічно-інформаційного забезпечення:
О.В. Залявська,
Л.І. Сидорчук,
В.Д. Сорохан**

ISSN 1727-4338

©"Клінічна та експериментальна патологія" (Клін. та експерим. патол.), 2017

© Clinical and experimental pathology (Clin. and experim. pathol), 2017

Founded in 2002

Publishing four issues a year

**©"Клиническая и
экспериментальная патология"
(Клин. и эксперим.патол.), 2017**

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ НОВОГО ПОХІДНОГО ТІАЗОЛІДОНУ НА БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ

O. O. Перепелица¹, I. M. Яремій¹, M. K. Братенко¹, I. O. Новицька², K. P. Купчанко¹

¹Вишій державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет", Чернівці, Україна

²Чернівецький медичний коледж Вишого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет", Чернівці, Україна

Ключові слова:
похідні
тіазолідону,
гіпоглікемічна
дія, біохімічні
показники крові,
інтактні щури.

Клінічна та
експериментальна
патологія Т.16, №3
(61). С.36-41.

DOI:10.24061/1727-
4338.XVI.3.61.2017.33

E-mail:
perereplutsya.olesia@
gmail.com

Резюме. Доведено, що окрім похідні піразолу, зокрема й гібридні сполуки з тіазолідиновим циклом, діють як антигіперглікемічні агенти. Синтезована речовина - етиловий естер 4{[2-етокси-2-оксоетиліден-4-оксо-1-(4-дифлуор-метоксіфенілтіазолідин-2-іліден]гідрозон}-1-метилпіразол-3-карбонової кислоти належить до відомого класу лікарських засобів, похідних тіазолідонів. Найближчим вивченім аналогом за структурою до досліджуваної речовини є піоглітазон (5-{4-[2-(5-етилпіридин-2-іл)етокси]бензил} тіазолідин-2,4-діон), який як діюча речовина входить до складу антидіабетичних препаратів, зокрема глютазону. Попередні дослідження впливу синтезованого естера на концентрацію глукози в крові, проведені на мишиах, засвідчили перспективність дослідження біологічної активності цієї сполуки як потенційного гіпоглікемічного засобу.

Мета роботи - оцінити вплив на біохімічні показники крові потенційної фармакологічної речовини етилового естера 4{[2-етокси-2-оксоетиліден-4-оксо-1-(4-дифлуор-метоксіфенілтіазолідин-2-іліден]гідрозон}-1-метилпіразол-3-карбонової кислоти за умов двотижневого введення інтактним щурам.

Матеріали та методи. Дослідження проводили на 16 білих статевозрілих інтактних безпородних щурах обох статей. Досліджувану речовину, розчинену у диметилсульфоксиді, вводили перорально у вигляді 3 %-ої крохмальної суспензії в дозі 0,0021 ммоль/кг маси тіла. Рівень глукози в крові з хвостової вени щурів визначали експрес-аналізатором "OneTouch SelectSimple". Біохімічні показники крові, взятої на 14-й день експерименту, визначали за стандартизованими методиками.

Результати. Упродовж двотижневого введення речовини в дозі 0,0021 ммоль/кг маси тіла тварин на 14-й день спостерігалось незначне зниження вмісту глукози в крові інтактних щурів, що свідчить про м'якість дії досліджуваної речовини та перспективність її подальшого дослідження. Результати аналізу основних біохімічних показників крові дослідних щурів свідчать про низьку їх вариабельність відносно показників контрольної групи. Досліджувана речовина не здійснювала токсичний вплив на організм інтактних щурів у дозі 0,0021 ммоль/кг тим самим відрізняючись від глютазону низкою переваг, пов'язаними з відсутністю анемії, цитолізу гепатоцитів та приросту маси тіла.

Висновки. Етиловий естер 4{[2-етокси-2-оксоетиліден-4-оксо-1-(4-дифлуор-метоксіфенілтіазолідин-2-іліден]гідрозон}-1-метилпіразол-3-карбонової кислоти у дозі 0,0021 ммоль/кг маси тіла за умов щоденного двотижневого введення ініціює помірний гіпоглікемічний ефект та не викликає побічних ефектів в організмі інтактних щурів, пов'язаних з цитолізом гепатоцитів, анемією та збільшенням маси тіла.

Ключевые слова:
производные
тиазолидона,
гипогликемическое
действие, биохи-
мические показа-
тели крови,
интактные
крысы.

Клиническая и
экспериментальная
патология Т.16, №3
(61). С.36-41.

ИЗУЧЕНИЕ ВЛИЯНИЯ НОВОГО ПРОИЗВОДНОГО ТИАЗОЛИДОНА НА БИОХИМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ КРОВИ

O. O. Перепелица, I. N. Яремий, M. K. Братенко, I. O. Новицкая, K. P. Купчанко

Резюме. Доказано, что отдельные производные пиразола, отчасти и гибридные соединения с тиазолидиновым циклом, действуют как антигипергликемические агенты. Синтезированное вещество - этиловый эстер 4{[2-этокси-2-оксоэтилиден-4-оксо-1-(4-дифторметоксифенилтиазолидин-2-илен]гидразон}-1-метилпира- зол-3-карбоновой кислоты принадлежит к известному классу лекарственных средств, производных тиазолидонов. Ближайшим изученным аналогом по структуре к исследуемому веществу является пиоглітазон (5-{4-[2-(5-этилпіридін-2-іл)етокси]бензил} тіазолідин-2,4-діон), який в качестве действующего вещества входит в состав антидиабетических препаратов, в частности, глютазона.

Предыдущие исследования влияния синтезированного эфира на концентрацию глукозы в крови, проведенные на мышах, засвидетельствовали перспективность исследования биологической активности этого соединения как потенциального

гипогликемического средства.

Цель работы - оценить влияние на биохимические показатели крови потенциально фармакологического вещества этилового эстера 4{(2-этокси-2-оксоэтилен-4-оксо-1-(4-дифторметоксифенилтиазолидин-2-илиден)гиразоно}-1-метилтиазол-3-карбоновой кислоты в условиях 14-дневного введения интактным крысам.

Материалы и методы. Исследование проводили на 16 белых половозрелых интактных беспородных крысах обоих полов. Исследуемое вещество, растворенное в диметилсульфоксиде, вводили перорально в виде 3 %-ой крахмальной субстанции в дозе 0,0021 ммоль/кг. Уровень глюкозы в крови с хвостовой вены крыс определяли экспресс-анализатором "OneTouch SelectSimple". Биохимические показатели крови, взятой на 14-й день эксперимента, определяли по стандартизованным методикам.

Результаты. В течении длительного введения вещества в дозе 0,0021 ммоль/кг массы тела животных на 14-й день наблюдалось незначительное снижение содержания глюкозы в крови интактных крыс, что свидетельствует о мягкости действия исследуемого вещества и перспективность его дальнейшего изучения.

Результаты анализа основных биохимических показателей крови опытных крыс свидетельствуют о низкой их вариабельности относительно показателей контрольной группы. Исследуемое вещество не осуществляло токсическое влияние на организм интактных крыс в дозе 0,0021 ммоль/кг, тем самым получая ряд преимуществ по сравнению с глютазоном, связанными с отсутствием анемии, цитолизом гепатоцитов и приростом массы тела.

Выводы. Этиловый эстер 4{(2-этокси-2-оксоэтилен-4-оксо-1-(4-дифторметоксифенилтиазолидин-2-илиден)гиразоно}-1-метилтиазол-3-карбоновой кислоты в минимально эффективной дозе 0,0021 ммоль/кг массы тела в условиях длительного введения инициирует умеренный гипогликемический эффект и не вызывает побочных эффектов в организме интактных крыс, связанных с цитолизом гепатоцитов, анемией и увеличением массы тела.

Key words:
thiazolidone derivatives, hypoglycemic activity, biochemical parameters of blood, intact rats.

Clinical and experimental pathology. Vol.16, №3 (61). P.36-41.

INVESTIGATION OF INFLUENCE OF A NEW THIAZOLIDONE DERIVATIVE ON SOME BIOCHEMICAL BLOOD INDEXES.

O. O. Perepelytsya, I. M. Yaremiy, M. K. Bratenko, I. O. Novytska, K. P. Kupchanko

Abstract. It has been shown that some derivatives of pyrazolidone such as hybrid compounds with the thyazolidone cycle can exhibit the antihyperglycemia activity. A new compound - ethyl ester 4{(2-ethoxy-2-oxoethylen-4-oxo-1-(4-difluormetoxyphenylthiazolidine-2-ilidene)hydrazono}-1-methylpyrazole-3-carbonic acid (EE) has been synthesized. This substance is a member of well-known series of pharmaceuticals - derivatives of thiazolidone. Pioglutazone (5-{4-[2-(5-ethylpyridine-2-il)etoxy]benzyl}thiazolidine-2,4-dion) is the closest analog of this newly synthesized compound and it is known with its antidiabetic activity as a component of some drugs such as glutazone. Biological activity of the above mentioned compound has been proven by the previous investigations of influence of the synthesized ester on the glucose concentration in blood of mice. Therefore, it may have good prospects as a hypoglycemic medicine.

Aim. To evaluate a character of influence of the prospective medicine ethyl ester 4{(2-ethoxy-2-oxoethylen-4-oxo-1-(4-difluormetoxyphenylthiazolidine-2-ilidene)hydrazono}-1-methylpyrazole-3-carbonic acid on some biochemical indexes of blood at 14 days long administration to the intact rats.

Materials and methods. Screening has been carried out using white adult intact mongrel rats (16) of both genders. The substance was dissolved in dimethylsulfoxide and then administrated orally as a 3 % starch suspension. "OneTouch SelectSimple" glucometer has been used to determine the content of glucose in blood. Biochemical blood indexes were determined 14 days after the administration using respective standard methods.

Results and discussion. A slight decrease in the glucose content in blood of the intact rats has been found at 14th day of the prolonged administration of EE, which proves mildness of its action and ensures interest in further investigations of its therapeutic properties. As seen from the records of main biochemical indexes of the rat's blood, they are low variable in reference to the control group. There is no toxic effect of 0,0021 mM/kg dose of EE on the rats and this is its competitive advantage over glutazone, which may induce some adverse effects: anaemia, hepatocytes cytolysis, body weight gain.

Conclusions. The minimal effective dose of 0.0021 mM/kg of ethyl ester 4{(2-ethoxy-2-oxoethylen-4-oxo-1-(4-difluormetoxyphenylthiazolidine-2-ilidene)hydrazono}-1-

methylpyrazole-3-carbonic acid results in mild hypoglycaemic effect at the prolonged administration. This effect is similar to that of the referent medicine glutazone. However, EE does not induce adverse effects known for glutazone: hepatocytes cytalysis, anaemia and body weight gain.

Вступ

Актуальним завданням сучасної медичної хімії є пошук безпечних високоефективних гіпоглікемічних засобів для лікування цукрового діабету II типу, негативними наслідками якого є зниження тривалості та якості життя. Препаратори, які використовують сучасна медицина у лікуванні цієї недуги в напрямку підвищення чутливості тканин до інсуліну (сенситайзери), серед яких значного поширення набула група тіазолідинонів (глітазонів), володіють високою токсичністю для гепатоцитів та сприяють збільшенню кількості розвитку інфарктів міокарда [1, 2, 3]. Тому хіміки-органіки ставлять собі за мету синтезувати речовини, які володіють перевагами над існуючими лікарськими засобами за гіпоглікемічною активністю, низькою токсичністю, тривалістю та м'якістю дії.

Доведено, що окрім похідні піразолу [4], зокрема й гібридні сполуки з тіазолідиновим циклом [5], діють як антигіперглікемічні агенти. Саме тому синтезовані біциклічні структури на основі піразолу та тіазолідину слід розглядати як потенційно фармакологічні речовини при пошуку нових безпечних гіпоглікемічних лікарських засобів.

Синтезована речовина - етиловий естер 4{(2-етокси-2-оксоетиліден-4-оксо-1-(4-дифлуорметоксіfenілтіазолідин-2-іліден]гідразон)}-1-метилпіразол-3-карбонової кислоти (М.м. = 483) належить до похідних тіазолідонів. Найближчим вивченим аналогом за структурою до досліджуваної речовини (ДР) є піоглітан (5-{4-[2-(5-етилпіридин-2-іл)етокси]бензил} тіазолідин-2,4-діон, М.м. = 356). Попередні дослідження впливу синтезованого естера на концентрацію глюкози в крові, проведені на мишах, засвідчили перспективність дослідження біологічної активності цієї сполуки як потенційного гіпоглікемічного засобу [6]. Тому дослідження основних біохімічних показників крові тварин після двотижневого введення ДР сприятиме оцінці її можливих побічних ефектів при довготривалому введенні.

Мета роботи

Оцінити вплив потенційно фармакологічної речовини етилового естера 4{(2-етокси-2-оксоетиліден-4-оксо-1-(4-дифлуорметоксіfenілтіазолідин-2-іліден]гідразон)}-1-метилпіразол-3-карбонової кислоти на біохімічні показники крові інтактних шурів за умов 14-денного введення.

Матеріали і методи дослідження

Дослідження проводили на 16 білих статевозрілих інтактних безпородних шурах обох статей масою 200-250 г, які утримувались за стандартних умов віварію з урахуванням "Правил доклінічної оцінки безпеки фармакологічних засобів (GLP)" [7] та методичних рекомендацій О. В. Стефанова [8].

Досліджувана речовина - етиловий естер 4{(2-еток-

си-2-оксоетиліден-4-оксо-1-(4-дифлуорметоксіfenілтіазолідин-2-іліден]гідразон)}-1-метилпіразол-3-карбонової кислоти синтезований в лабораторії органічного синтезу кафедри медичної та фармацевтичної хімії БДМУ під керівництвом проф. М. К. Братенка. Структура речовини підтверджена спектрами 1Н, 13С та хромато-масаналізом. В експерименті використовувалася мінімальна доза ДР (0,0021 ммол/кг), яка дала максимальний ефект на п'яту годину після введення в досліджені на мишах [6]. ДР, розчинену у диметилсульфоксиді, вводили з допомогою зонда перорально у вигляді 3 %-ої крохмальної суспензії. Кожна група налічувала по 8 шурів обох статей. Контрольна група тварин отримувала крохмальний розчин з розчинником. Упродовж 14-денного експерименту шурів утримували в стандартних умовах віварію, кожних 3 дні реєстрували масу тіла. Утримання та декапітацію тварин здійснювали під легкою ефірною анестезією з дотриманням принципів гуманного відношення до тварин у відповідності до етичних принципів експериментів на тваринах, ухвалених Першим Національним Конгресом із біоетики (Київ, 2000), що узгоджується з правилами Європейської конвенції про захист хребетних тварин, які використовують для експериментальних та інших наукових цілей (м. Страсбург, 1986). Визначення глюкози в крові проводили експрес-аналізатором "OneTouch SelectSimple" натще і на п'яту годину після введення речовини. Біохімічні показники плазми крові, взятої в присутності гепарину на 14-ту добу введення ДР, визначали колориметрично за стандартними методиками з використанням діагностичних наборів ПРаТ "Реагент" та НВП "Філісіт-Діагностика" (м. Дніпро, Україна): активність альфа-амілази - амілокластичним методом Каравея, аланін- і аспартатміотрансфераз (АЛТ і АСТ) - методом Райтмана-Френкеля; вміст загального білку - біуретовим методом, альбумінів - реакцією з бромокрезоловим зеленим, сечовини - діацетилмонооксимним методом, загального білірубіну - за методом Л. Єндражека, креатиніну - уніфікованим методом за Поппером, сечову кислоту - відновленням фосфорно-вольфрамового реактиву, загальних ліпідів - реакцією з сульфофосфованіліновим реактивом, загального холестерину - ферментативним (CHOD-PAP) методом. Уміст гемоглобіну в цільній крові визначали гемоглобін-цианідним методом, а малонового альдегіду в еритроцитах - реакцією з тіобарбітуровою кислотою [9]. Отримані результати обробляли з використанням програмних пакетів Microsoft Excel (2010). Для валідності висновків використали непараметричний критерій порівняння Mann-Whitney (Манні-Вітні), який засвідчив подібні результати щодо обрахунків величини р за допомогою критерію Стьюдента. Рівень р < 0,05 вважали вірогідним.

Результати та їх обговорення

Клінічна та експериментальна патологія. 2017. Т.16, №3 (61)

Моніторинг динаміки вмісту глюкози в крові як упродовж першого, так і на чотирнадцятий день експерименту засвідчив вірогідну відмінність у 1,2 рази ($p=0,001$) між рівнем глюкози в крові, взятої натще, та на п'яту годину після введення ДР (рис.). Зі зростанням тривалості експерименту концентрація глюкози в крові на п'яту годину після введення 14-го дня експерименту в щурів дослідної групи була в 1,2 раза ($p=0,013$) нижчою за аналогічний показник у щурів контрольної групи. Вміст глюкози в крові контрольної групи тварин натще і на п'яту годину з моменту введення вірогідно не відрізняється.

Отже, при тривалому щоденному пероральному

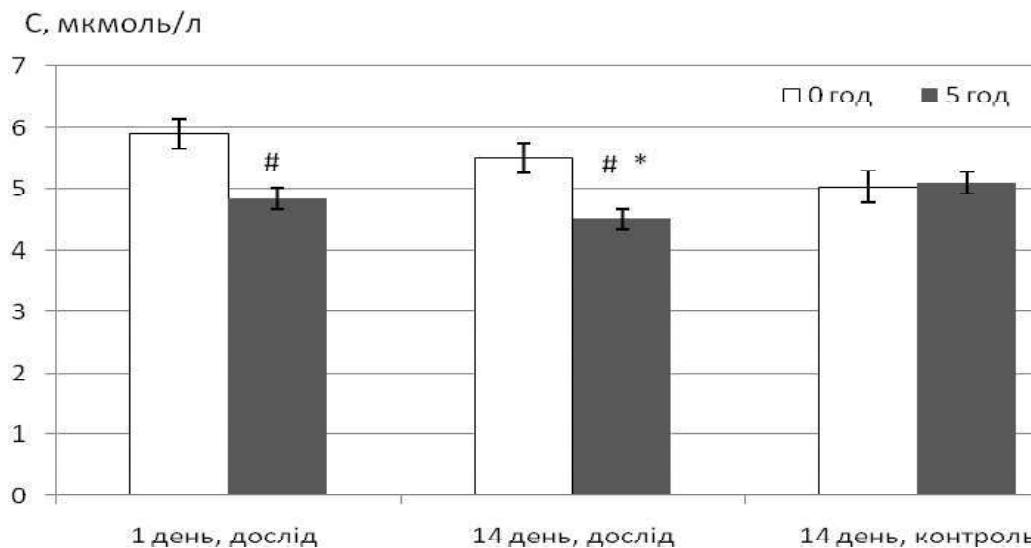

Рисунок. Концентрація глюкози (мкмоль/л) в крові інтактних щурів на 14-й день введення досліджуваної речовини в дозі 0,0021 ммоль/кг маси тіла. #: щодо вихідного рівня глюкози в крові; *: щодо контролю

но спорідненою до піогліазону, що дозволяє припустити подібність механізмів дії ДР та глютазону, гіпоглікемічну активність якого пов'язують насамперед зі збільшенням чутливості периферичних тканин до інсуліну.

Оскільки медикаментозні засоби корекції рівня глікемії при цукровому діабеті повинні не тільки виявляти виражену гіпоглікемічну дію, але й бути безпечними і не спричиняти побічних ефектів на організм, нами було проведено визначення основних біохімічних показників крові дослідних щурів, взятої на 14-й день після початку введення ДР в дозі 0,0021 ммоль/кг маси тіла. Результати аналізу свідчать про низьку варіабельність показників крові дослідних щурів відносно контрольної групи (табл.), що вказує на відсутність суттєвих порушень функціонування основних органів і систем організму тварин. Так, зокрема активність α -амілази не змінюється порівняно з показниками тварин контрольної групи, що свідчить про відсутність негативного впливу ДР на езокринну функцію підшлункової залози. Показники активності амінотрансфераз вірогідно не зростають, а навіть дещо зменшуються, що вказує на відсутність ознак цитолізу гепатоцитів, на відміну від глютазону, який, як зазначено в "Інструкції для медичного застосування лікарського засобу", при тривалому введенні може спричинити розвиток зазначеного синдрому. ДР має ще одну перевагу над глютазоном - ста-

введенні ДР у дозі 0,0021 ммоль/кг маси тіла тварин на 14-й день спостерігалось нерізке зниження концентрації глюкози в крові. Зважаючи на структурну близькість ДР до тіазолідиніонів, отримані результати все ж дозволяють зробити припущення про ймовірну помірну та "м'яку" (без ризику розвитку сильної гіпоглікемії) ефективність ДР при цукровому діабеті II типу, оскільки з літературних джерел відомо [8], що ряд сполук, які належать до тіазолідиніонів і є структурно подібними до ДР, не знижують вміст глюкози в крові інтактних щурів, проте виявляють виражений гіпоглікемічний ефект при їх введенні на фоні гіперглікемії при цукровому діабеті II типу. Синтезована речовина є структур-

більний рівень гемоглобіну, який відповідає показникам фізіологічної норми, що свідчить про відсутність такої побічної дії ДР, як анемія, на відміну від препаруто-аналогу глютазону. На відсутність порушень пігментного обміну також вказують показники вмісту загального білірубіну, які у сироватці крові тварин обох дослідних груп не відрізнялися вірогідно від показників контрольних щурів. Оскільки показники вмісту загального білку, альбумінів і сечовини при двотижневому щоденному введенні ДР не змінилися, можна стверджувати про відсутність порушення білоксинтезувальної й амоніакдетоксикаційної функцій печінки. Вміст сечової кислоти та креатиніну в сироватці крові за дії ДР також вірогідно не відрізнялися від показників тварин контрольної групи, що вказує як на відсутність посилення процесів катаболізму, так і на відсутність порушення екскреторної функції нирок. Вірогідних змін щодо показників загальних ліпідів і загального холестерину за дії ДР не виявлено, що вказує на відсутність негативного впливу ДР на обмін ліпідів. Стабільність показників вмісту малонового альдегіду в еритроцитах крові щурів контрольної та дослідної групи свідчить про відсутність прооксидантної дії тестованої речовини.

Отже, маючи ряд переваг перед глютазоном, пов'язаних з відсутністю розвитку анемії та цитолізу гепатоцитів, досліджувана речовина не здійснює токсичний

Таблиця

**Біохімічні показники крові ін tactних щурів на 14-й день уведення речовини в дозі 0,643 мг/кг
(M±m, n=8)**

№ з/п	Показники	Контроль	Дослід
1.	Альфа-амілаза, мг/год·мл	33,7 ± 6,97	34,6 ± 8,81
2.	АЛТ, мкмоль/год·мл	0,64 ± 0,169	0,132 ± 0,0725 p=0,015
3.	АСТ, мкмоль/год·мл	0,59 ± 0,197	0,13 ± 0,042 p=0,039
4.	Гемоглобін, г/л	123 ± 24,3	139±5,13
5.	Загальний білок, г/л	52,5 ± 9,88	58,3 ± 15,7
6.	Альбуміні, г/л	31,5 ± 3,73	31,4 ± 8,86
7.	Сечовина, ммоль/л	7,62 ± 1,65	7,62 ± 1,502
8.	Білірубін, мкмоль/л	1,7 ± 0,97	1,5 ± 0,37
9.	Креатинін, мкмоль/л	106,9 ± 21,5	117,9 ± 32,4
10.	Сечова кислота, ммоль/л	0,185 ± 0,046	0,195 ± 0,056
11.	Загальні ліпіди, г/л	3,96 ± 0,498	3,81 ± 1,117
12.	Загальний холестерин, ммоль/л	2,40 ± 0,517	2,29 ± 0,709
13.	Малоновий альдегід, мкмоль/л	29,7 ± 3,46	25,3 ± 1,62

вплив на організм ін tactних щурів у дозі 0,0021 ммоль/кг.

Моніторинг динаміки маси тіла упродовж 14-денно го введення досліджуваної речовини засвідчив відсутність приросту маси тіла на відміну від побічної дії, властивої глютазону, пов'язаної зі збільшенням ваги. Так, на перший день експерименту середня маса контрольної групи тварин становила $215,8 \pm 4,92$ г, дослідної - $230 \pm 68,2$, а на 14-й день експерименту - $217,8 \pm 12,9$ г та $230 \pm 66,9$ г, відповідно. Отже, введення досліджуваної речовини у дозі 0,0021 ммоль/кг упродовж 14-ти днів не впливає на зміну маси тіла тварин, що є єще однією перевагою перед глютазоном.

Висновки

Похідні тіазолідинону є перспективними об'єктами для доклінічного дослідження з метою пошуку безпечних гіпоглікемічних засобів. Етиловий естер 4{(2-етокси-2-оксоетиліден-4-оксо-1-(4-дифлуорметоксіфенілтіазолідин-2-іліден]гідрозон)}-1-метилпіразол-3-карбонової кислоти у дозі 0,0021 ммоль/кг за двотижневого перорального введення ініціює помірний гіпоглікемічний ефект у щурів та не викликає побічних ефектів в організмі ін tactних щурів, пов'язаних з цитолізом гепатоцитів, анемією та збільшенням маси тіла.

Перспективи подальших досліджень

Дослідити вплив етилового естера 4{(2-етокси-2-оксоетиліден-4-оксо-1-(4-дифлуорметоксіфенілтіазолідин-2-іліден]гідрозон)}-1-метилпіразол-3-карбонової кислоти на глікемічний профіль щурів із цукровим діабетом 2 типу, спричиненим уведенням дексаметазону.

Список літератури

- Barman JA, Plosker GL, Rosiglitazone. Drugs. 1999; 6 (57): 921-930.
- Александров АА, Кухаренко СС, Ядрихинская МН. Тиазолидинидони: "герои нашого времени". Лечащий врач. 2012; 11: 23-27.

3. Lincoff A, Wolski K, Nicholls S, Nissen S. Pioglitazone and Risk of Cardiovascular Events in Patients With Type 2 Diabetes Mellitus. A Meta-analysis of Randomized Trials. Journal of American Medicine. 2007; 298: 1180-1188.

4. Hernandez-Varguez E., Aguayo-Ortis R., Ramirez-Espinoza J. Synthesis, hypoglycemic activity and molecular modeling studies of pyrazole-3-carbohydrazides designed by a CoMFA model. European Journal of Medicinal Chemistry. 2013; 1(69): 10-21.

5. Bhosle M, Mali J, Pal S. Synthesis and antihyperglycemic evaluation of new 2-hydrazolyl-4-thiazolidinone-5-carboxylic acids having pyrazolyl pharmacophores. Bioorganic and Medicinal Chemistry Letters. 2014; 12(24): 2651-2654.

6. Братенко МК, Барус ММ, Денисенко ОМ. Синтез та гіпоглікемічну активність похідних 4-піразоліден-3-карбонових кислот, екзофункціоналізованих гідразиніліден-1,3-тіазолідиновим фрагментом. Журнал органічної та фармацевтичної хімії. 2015; 1(49): 37-43.

7. Буров ЮВ, Березовская ИВ, Золотарева ГН. Правила доклинической оценки безопасности фармакологических средств (GLP): РД 64-126-91, 2-е изд. - Москва: Центр по биотехнологии, медицине и фармации; 2000. 78 с.

8. Стефанов ОВ, редактор. Доклінічні дослідження лікарських засобів (методичні рекомендації). Київ: Авіценна; 2002. 527 с.

9. Камышников В. С. Методы клинических лабораторных исследований. Минск: Беларусь; 2003. 775 с.

References.

- Barman JA, Plosker GL. Rosiglitazone. Drugs, 1999; 57 (6): 921-930.

2. Aleksandrov AA, Kuharenko SS, Yadrihinskaya MN, Shatskaya OA, Drozdova EN. Tiazolidindionyi: "geroi nashego vremeni" [Thiazolidones: "heroes of our time"]. Lechashchiy vrach, 2012, (11): 23-27. (in Russian).

3. Lincoff AM, Wolski K, Nicholls SJ, Nissen SE. Pioglitazone and Risk of Cardiovascular Events in Patients With Type 2 Diabetes Mellitus. A Meta-analysis of Randomized Trials. Journal of American Medicine. 2007; 298: 1180-1188.

4. Hernandez-Varguez E., Aguayo-Ortis R., Ramirez-Espinoza J., Estrada-Soto S., Hernandez-Luis F. Synthesis, hypoglycemic activity and molecular modeling studies of pyrazole-3-carbohydrazides designed by a CoMFA model. European Journal of Medicinal Chemistry. 2013; 69(1): 10-21.

5. Bhosle MR, Mali JR, Pal S, Srivastava AK, Mane R. Synthesis and antihyperglycemic evaluation of new 2-hydrazolyl-4-thiazolidinone-5-carboxylic acids having pyrazolyl pharmacophores. Bioorganic and Medicinal Chemistry Letters. 2014; 24 (12):2651-2654.

6.Bratenko MK, Barus MM, Denysenko OM, Rodik RV, Vovk MV, Yarosh OK. Syntez ta hipohlikemichnu aktyvnist pokhidnykh 4-pirazoliden-3-karbonovykh kyslot, ekzofunktionalizovanykh hidrazyniliden-1,3-tiazolidynovym frahmentom [Synthesis and hypoglycaemic activity of derivatives of 4-pyrazoliden-3-carboxylic acids, exofunctionalized by hydraziniliden-1,3-thiazolidine fragment]. Zhurnal orhanichnoi i farmatsevtychnoi khimii. 2015; 1(49):37-43. (in Ukrainian).

7.Burov YuV, Beregovskaya IV, Zolotareva GN. Pravila doklinicheskoy otsenki bezopasnosti farmakologicheskikh sredstv

(GLP): RD 64-126-91 (2-e izd.) [Rules of preclinical safety assessment of pharmacological agents (GLP).: RD 64-126-91(2)]. Moskva: Tsentr po biotekhnologii, meditsine i farmatsii; 2000. 78 s. (in Russian).

8.Stefanov OV, red.. Doklinichni doslidzhennia likarskykh zasobiv (metodychni rekomendatsii)[Preclinical investigation of medicines (guidelines)]. Kyiv: Avitsena. 2002: 527 s. (in Ukrainian).

9.Kamyshnikov VS. Metody klinicheskikh laboratornyh issledovanij [Methods of clinical lab investigations.]. Minsk: Belarus'; 2003:775 s. (in Russian).

Відомості про авторів:

Перепелица О. О. - доцент, кандидат біологічних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної хімії Вишого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет".

Яремій І. М. - доцент, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біоорганічної і біологічної хімії та клінічної біохімії Вишого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет".

Братенко М. К., професор, доктор хімічних наук, завідувач кафедри медичної та фармацевтичної хімії Вишого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет".

Новицька І. О. - кандидат медичних наук, викладач Чернівецького медичного коледжу Вишого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет".

Купчанко К. П. - викладач коледжу Вишого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет".

Сведения об авторах:

Перепелица О. О. - доцент, кандидат биологических наук, доцент кафедры медицинской и фармацевтической химии Высшего государственного учебного заведения Украины "Буковинский государственный медицинский университет". Е-Яремий И.Н. - доцент, кандидат биологических наук, доцент кафедры биоорганической и биологической химии и клинической биохимии Высшего государственного учебного заведения Украины "Буковинский государственный медицинский университет".

Братенко М. К., профессор, доктор химических наук, заведующий кафедры медицинской и фармацевтической химии Высшего государственного учебного заведения Украины "Буковинский государственный медицинский университет".

Новицкая И. О. - кандидат медицинских наук, преподаватель Черновицкого медицинского колледжа Высшего государственного учебного заведения Украины "Буковинский государственный медицинский университет".

Купчанко К. П. - преподаватель колледжа Высшего государственного учебного заведения Украины "Буковинский государственный медицинский университет".

Information about authors:

Perepelytsya O. O. - associate professor, candidate of biological science, associate professor of department of medicinal and pharmaceutical chemistry, State Higher Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medicinal University".

Yaremiy I. M. - associate professor, candidate of biological science, associate professor of department of bioorganic and biological chemistry, State Higher Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medicinal University".

Bratenko M. K. professor, doctor of chemical science, head of department of medicinal and pharmaceutical chemistry, State Higher Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medicinal University".

Novytska I. O. - candidate of medical science, teacher of Chernivtsi college of medicine, State Higher Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medicinal University".

Kupchanko K. P. - teacher of Chernivtsi college of medicine, State Higher Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medicinal University".

Стаття надійшла до редакції 1.08.2017

Рецензент – проф. І.І.Заморський

© О. О. Перепелица, І. М. Яремій, М. К. Братенко, І. О. Новицька, К. П. Купчанко, 2017